

Nagyszékelyi Hírmondó

KERÁMIA, TÉRKÉPÉSZET ÉS 3D NYOMTATÁS

Július végén és augusztus elején folytatódtak a Nagyszékely Alapítvány „Nyári foglalkozások Nagyszékelyben” című pályázatának eseményei.

Kerámiafoglalkozások Velki Esztivel: Július 29-én és 30-án gyerekeknek, augusztus 2-án és 3-án pedig felnőtteknek szóló agyagózó foglalkozásokra került sor a Nagyszékelyi Fűvészkert Műhelyben.

A gyerekekkel az első napot az agyaggal való ismerkedéssel kezdtünk: megvizsgáltunk egy száraz agyagtömböt, ahogy azt a természetben, bányászat során is megtalálhatjuk, majd kalapácsokkal porrá törtük, vízzel kevertük, és kézzel gyúrtuk agyagmasszává. Ezt követően a „tálba tál” technikával dolgoztunk. A második napon az előzőleg saját kezűleg feldolgozott agyaggal folytattuk a munkát, és növénylenyomatokkal kísérletezve készítettünk agyagtárgyakat. Emellett pedig kipróbáltuk a korongozást is, ami sok gyerek kedvence lett.

A felnőttekkel két különböző technikával dolgoztunk: először a marokedény-technikát próbáltuk ki, aztán vékony lapra nyújtott agyagból dolgoztunk, ahol különböző növények lenyomataival díszítettük az így készülő tárgyakat. A második napon a korábban készített, már kiszáradt tárgyakat festettük ki.

Aki lemaradt az első foglalkozásokról, annak sem kell bánkódnia, hiszen ősszel még lesz lehetőség további kerámiafoglalkozásokon való részvételre!

3D nyomtatás Bori Marcival: Az egymásra épülő, gyerekeknek szóló társasjáték-tervezés és 3D nyomtatás foglalkozások augusztus 2-án kezdődtek, a második alkalomra, augusztus 9-én, a harmadikra pedig augusztus 20-án került sor.

Az első alkalmat egy kis ráhangolódással kezdtük. Megbeszéltük, hogy ki milyen elvárásokkal érkezett, milyen dolgokat szeretne nyomtatni, és hogy milyen tapasztalatai vannak a 3D nyomtatással kapcsolatban. Kezdő projektnek egy sztorikockában egyeztünk meg – ez tulajdonképpen egy sima hatoldalú dobókocka, amelynek az oldalain számok helyett ábrák vannak. Az első alkalom második felét és a második alkalmat ezeknek a tervezésével töltöttük, a harmadik alkalmon pedig már ki is nyomtattuk a megtervezett sztorikockákat.

A digitális térképészet alapjai Bori Danival: A foglalkozáson összesen 11 fő vett részt. A résztvevők betekintést kaptak a QGIS térinformatikai szoftver használatának alapjaiba. Nyílt hozzáférésű adatokon próbálták ki a vektoros térképi rétegeken végezhető alapvető műveleteket, többek között az adatlekérdezést, a kiválasztást, a szűrést és a szimbólumkezelést. Legtöbbször saját laptopon dolgoztak, így lehetőségük van otthon elmélyíteni az új ismereteket.

CSEPPENTŐ #2 – kicsiből NAGYOT

Ezúttal a szennyvízkezeléshez kapcsolódó témakörök közül a háztartási szürkevíz egyik praktikus felhasználásával foglalkozunk.

Mi a szürkevíz? Olyan ivóvíz, amit már egyszer felhasználtunk és nem tartalmaz ürüléket, szennyezési terhe túlnyomórészt szappanokból és egyéb tisztítószerből származik. Szennyvízkezelési gyakorlatunkban minden víz megy a kukába, hiszen a fekete- és a szürkevíz nincs szétválasztva, pedig a mosdó- és mosogatólefolyókban landoló vizek (kézmosás, tisztálkodás, kisebb mosás, kézi és gépi mosogatás, konyhai felhasználás) a lakás szétverése nélkül is hasznosíthatók.

Tapasztalatok szerint a fenti forrásokból átlagosan naponta fejenként mintegy 10 liter (szokásoktól függően akár lényegesen több) szürkevíz képződik (havonta ez legalább 300 liter, azaz 30 vödör), amely pl. a lefolyó megbontásával egy-egy pult alatti műanyag kannában felfogható és ez a víz a kertben egy-két naponta kiöntözhető, a talajéletet adó mikrobákra bízva a lebontást és az átalakítást (a növények tövére, a talajra, illetve mulcsra öntözve a levelek locsolása helyett, ez fontos!). Ennyi vízzel pl. 6 m²-nyi virágágyás, fűszerkert teljes vízszükséglete biztosítható (csapadék nélkül), illetve ennél jóval nagyobb területé kiegészíthető (mert azért számítunk esőre is), különösen a forró nyáron.

Az egész témakörrel kapcsolatban érdemes tanulmányozni Dr. Ország József életművét: „A víz és a gazdája” könyv, illetve <https://eautarcie.org/hu/>

Fülöp Tibor – Janurik Zoltán

MOZIKLUB – TESTRŐL ÉS LÉLEKRŐL

„Mi lenne, ha egy nap találkoznál valakivel, aki éjjelente ugyanazt álmodja, mint te? Vagy pontosabban: kiderülne, hogy már régóta ugyanabban a világban találkoztok éjszakánként. Örölnél neki? Vagy úgy éreznéd, megraboltak? Romantikusnak találnád? De mi van, ha te cseppet sem vagy romantikus alkat? Hogy nézel egy-egy gyengéd álm után másnap, éberen ennek az idegen embernek szemébe? És, mi van, ha az illető nem kifejezetten szimpatikus neked? Próbálnád megszeretni? Hogy lehet az, hogy éjjel, egymástól több kilométerre, magányos ágyatokban fekvé egymáséi lehettek, de nappal, hús vér valótokban egymással szemben állva még egy vacak első randevút sem tudtok normálisan lebonyolítani? És mi van, ha a második találkozó is kínosan sikerül? A harmadik meg kifejezetten szégyenletes? Feladnád? És ha feladnád, kibírnád?”

A *Testről és lélekről* című magyar filmdráma főszereplői vágóhídon dolgoznak, egyéb közüik nincs egymáshoz. Éjszakánként viszont ugyanazt álmodják: szarvasként egymásra találnak.

Enyedi Ildikó 2017-es játékfilmje több mint 30 nemzetközi fesztiválon szerepelt, elnyerte a Berlinale filmfesztivál Arany Medve díját, a Sydney Filmfesztivál fődíját, több más díjat és közönségdíjakat zsebelt be.

Az ősszel újrainduló Moziklub keretében **2025. szeptember 5-én, pénteken, 18:30-tól** vetítjük a filmet a **Kék Házban**. Megtekintése a Nemzeti Művelődési Intézetnek és a Nemzeti Filmintézetnek köszönhetően ingyenes. A filmet 16 éven felülieknek ajánljuk. A vetítés utáni beszélgetést ezúttal is Csáki Csilla vezeti.

HÍREK A LEGUTÓBBI VÉRADÁSRÓL

2020 óta tizenkettedik alkalommal volt véradás Nagyszékelyben idén júliusban. 16 helyi vagy környékbeli lakosban volt meg a szándék, közülük pedig 11-en tudtak sikeresen vért adni. Sajnos vannak olyan tényezők, melyek örökre kizárhatnak valakit a véradásból, de ezeket lehetőség van és érdemes is megbeszélni a helyszínen vizsgálatokat végző orvossal. Előfordul, hogy valaki alacsony vérnyomás vagy hemoglobinszint miatt, friss sebesülés vagy kullancscsípés következtében, esetleg valamilyen gyógyszer szedése kapcsán éppen aktuálisan nem adhat vért. Semmi baj. Majd legközelebb. Az újravéradáson nagy szeretettel vár mindenkit újra:

Arany Beáta Virág

SZÜRETI FELVONULÁS

Szeptember 13-án, szombati napon, fogjuk megtartani immár hagyományosnak mondható szüreti felvonulásunkat. Igen, a hagyományokon lehet vitázni, hiszen más-más módon vonultak a résztvevők nyolcvan éve, harminc éve, és manapság.

A felvonulás **a központból fog indulni délután kettőkor**, és minél több utcán szeretnénk végigvonulni, táncolni.

A rendezvény öt-hat óra körül zárul az utolsó helyszínen, a műv háznál. Várunk minél több beöltözött résztvevőt – ezt elősegítendő természetesen idén is lehet ruhákat kölcsönözni a helytörténeti gyűjteményből. Számítunk a megállóhelyekre, ahol egyszerre szusszanhat és táncolhat a nép. És természetesen hívjuk mindazokat is, akik csak szemlélni szeretnének majd ezen a remélhetőleg verőfényes koraőszi délutánon. Akinek bármilyen ötlete van, szerepet vállalna valamilyen módon, ruhát kölcsönözne vagy vendégasztalt állítana, az kérem, keressen engem személyesen, üzenetben vagy a 30/5165933 telefonszámon!

Arany Beáta Virág

NAGYSZÉKELYI
SZABADEGYETEM

KAPD EL A FONALAT

ISMERKEDÉS

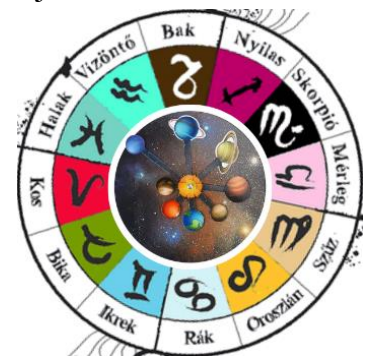
A BIODINAMIKUS GAZDÁLKODÁS ALAPJAIVAL

Bócsó Renáta előadása

2025. szeptember 18., csütörtök, 18:00 – Kék Ház

Rudolf Steiner (1861–1925) a filozófia doktora volt. Ausztria, Svájc, Németország fővárosaiban gazdag kulturális tevékenységet folytatott. Létrehozta az antropozófia néven ismert irányzatot, mely a XX. század útkereső embere előtt új szellemi világ- és emberképet tárt föl. Ebből fejlődtek ki többek között a Waldorf iskolák, gyógypedagógiai, gyógyászati, művészeti irányzatok, vagy akár a biodinamikus mezőgazdasági módszerek, melyről 1924 nyarán tartott Steiner mezőgazdasági kurzust. Ennek előadásanyaga „A mezőgazdaság gyarapodásának szellemtudományos alapjai” című könyvében jelent meg először 1963-ban.

Most Nagyszékelyben teszünk kísérletet arra, hogy megpróbáljuk értelmezni a könyvben elhangzó összefüggéseket, és mai materialista tudományra alapozott világnépeinket átformáljuk Steiner gondolatai mentén. Várlak téged, ha úgy érzed, keresnél egy másik megközelítést korunk ökológiai, mezőgazdasági problémáinak megoldása kapcsán.

SZAKKÖR OKTÓBERTŐL – SZÖVÉS KERETEN

A 2024/25-ös évadban kendermagolaj alapú natúrkozmetikumokkal és a gyertyakészítés rejtjelmeivel ismerkedhettek a nagyszékelyi szakkörök résztvevői. A natúrkozmetikum-szakkör alapanyagai elfogytak, a gyertyakészítéshez szükséges paraffinból még bőségesen van. Várom azok jelentkezését, akik lemaradtak a szakkorról, vagy részt vettek rajta, és szívesen készítenének még további gyertyákat. Van lehetőség alkalmat teremteni a gyertyákkal való további kreatívkodásra.

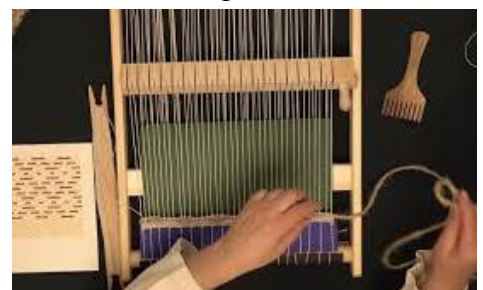

Összel új szakkör indul, melynek témája és címe: szövés kereten. A körülbelül 30×50 cm-es szövőkereten kisebb mintadarabokat készítünk el, megismerve közben különböző szövési technikákat. A szakkör foglalkozásai alatt többnyire kenderrel fogunk dolgozni. A kézműves alkalmak során készíthető alkotások: könyvborító, tányéralátét, lábtörlő, táskák, falikép. A Nemzeti Művelődési Intézet támogatásával ezúttal is öt fő számára kapunk eszközöket és alapanyagokat. A foglalkozásokhoz kapcsolódó tudásanyag szokás szerint videókon tekinthető meg a következő linken:

<https://aszakkor.hu/szakkorok/mestersegek/szoves-kereten>.

A szakkörön való részvétel ingyenes, viszont némi elszántságot igényel: október és május között legalább 20 alkalmon kell részt venni a jelentkezőknek. A foglalkozások valószínűleg csütörtökönként négy és hat óra között, a könyvtárban lesznek megtartva.

Az érdeklődők jelentkezését várja: *Arany Beáta Virág* (30/5165933)

GYURGYALAGOK

Júliusban a nagyszékelyi levegő „prür” és „krük-krük” hangokkal volt tele. Aki tudja, amit tudnia kell erről a hangjelenségről, az ilyenkor elkezdti kémlelni az eget, hogy aztán magasabban vagy alacsonyabban megpillantsa a gyurgyalagokat.

A gyurgyalag vagy gyurgyóka (*Merops apiaster*) talán a leggyönyörűbb, de mindenképp a legszínpompásabb Magyarországon fészkelő madárfaj. Termetre valamivel nagyobb, mint egy rigó, színeiben viszont ott a szivárvány. Feje vörösesbarna, ami a hátán aranyárgába hajlik. Szárnya ugyanaz a barna, de ha áttűz rajta a nap, narancsszínűen világít az ellenfényben. A torka napsárga, a hasa türkizkék. Néhol a zöld árnyalatai is megjelennek rajta. Szemét fekete álarc fedi.

A röpte olyan, mint egy jó érzékkel elhajított papírrepülőé: játszi könnyedséggel üli meg az áramlatokat, siklik, merészen fordul, néha egy helyben lebeg a szembeszélben.

A szőlészek barátja, a méhészek kevésbé rajonganak érte. Étrendjében nagy mennyiségben fordulnak elő hártáásszárnyúak, például méhek, darazsak. Ezek mérgeire részben immunisak, de a biztonság kedvéért kitepik fullánkjukat. Egyes kutatások szerint táplálékuk 50%-át teszik ki a csípős jószágok. Mások szerint sokkal kiegyensúlyozottabban táplálkoznak, és étrendjükben bőségesen szerepelnek szitakötők, legyek, böglyök, sáskák, poloskák is, melyeket röptükben kapnak el. Zsákmányukra száraz ágon, villanydróton vagy egyéb kiemelkedő helyen lesnek.

Méhekre inkább esős időben fanyalodnak, a vadászterületükön élő családoknak talán 1%-át fogyasztják el. Kivéve, amikor tálcán kínálják nekik őket azzal, hogy a fészkelőtelepek közelébe telepítik a kaptárakat. Hát annak tényleg nem tudnak ellenállni a népies nevükön méhfogónak vagy méhészmadárnak nevezett jószágok.

A szakkönyvek szerint régebben folyópartok meredek partjaiba, manapság inkább homok- és löszfalakba vájják költőüregeiket. Szívesen alkotnak telepeket, de ma már ritka az 50-nél több párt magába foglaló lakótelep. A fészkek egy egy-két méter hosszú folyosó végi kiöblösödésben található, ahova 5-7 kerekded tojást rak le a tojó. A kotlási idő három hét, a fiókák pedig egy hónap alatt érik el röpképességüket.

Az állomány fele költ Európában, másik fele pedig Észak-Afrikában és Ázsiában. Májusban érkeznek, júniusban költenek, augusztus második felére pedig már útra készek. Ekkor csapatokba verődve gyülekeznek, majd legkésőbb szeptemberben elindulnak, hogy a telet Kelet- és Dél-Afrikában töltsék.

Az őket veszélyeztető tényezők között szerepel a költőhelyek gépekkel való megzavarása, üregeik szándékos rongálása, az elfogyasztott rovarokon keresztül a növényvédőszer okozta mérgezés, sportlövészek, mesés tollruhájukra hajtó zugpreparátorok ténykedése és az olasz konyha.

A természetvédelmi értékük 100.000 forint.

Nagyszékelyben idén különösen nagy számban voltak jelen. Ha már fecskéink fogynak, legalább gyurgyalagjaink kitartanak. Még. Reménykedik benne, hogy ez még hosszú évtizedekig így lesz:

Arany Beáta Virág

A fotókat *Velki Pál* készítette.

AMI KIMARADT JÚLIUSBAN...

...hogy természetesen idén is részt vettünk a kisszékelyi aratóünnepen. Álljon most itt utólag és pótlólag egy fotó a Mákvirág fedőnevű aratócsapatról! A már tavaly is kipróbált csapattagok rutinosan arattak, kötötték a kévét, rakták a kepeket. Kitétek magukért az aratók reggelijével is, gusztusosan tálaltak kenyeret, kalácsot, szalámit, sonkát, sajtot és puliszkát. Nem hiányzott a terítőről a bor, a pálinka és a híres-neves nagyszékelyi artézi víz sem.

Jövőre újra?

